

Samenstelling Bijzonder examen

Adviseur Pensioen

WFT-VAKBEKWAAMHEID 2026

College Deskundigheid Financiële Dienstverlening

April 2026, Den Haag

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Toelichting	3
1. Toelichting: Kenmerken	3
2. Toelichting: toetsmatrijs.....	4
3. Toelichting: inhoud.....	4
Kenmerken	5
Toetsmatrijs.....	6
Ontwikkelingen Basis	8
Ontwikkelingen Vermogen.....	15
Ontwikkelingen Pensioen.....	21
Generieke vaardigheden en competenties.....	29

Toelichting

Financieel adviseurs die adviesbevoegd willen blijven, moeten binnen elke PE-periode aan de Wft-PE-verplichting voldoen. De afgelopen periode liep van 1 april 2022 tot en met 31 maart 2025. Financieel adviseurs die hun PE-examen in deze periode niet hebben gehaald, zijn niet langer adviesbevoegd. Met het behalen van het Bijzonder Examen kan de adviesbevoegdheid worden hersteld.

Het Bijzonder Examen 2026, dat aangeboden wordt tot en met 31 maart 2027, bestaat uit vragen over ontwikkelingen van de afgelopen drie jaar, uitgebreid met vragen over generieke vaardigheden en competenties.

- De ontwikkelingen binnen de module(s) waaruit de beroepskwalificatie bestaat, komen terug in één examen. Voor het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen houdt dit in dat de ontwikkelingen worden getoetst vanuit de modules Basis, Vermogen en Pensioen.
- De generieke vaardigheden en competenties in het Bijzonder Examen hebben uitsluitend betrekking op de topmodule van de beroepskwalificatie. De vragen over de generieke vaardigheden en competenties zijn gebaseerd op de toetstermen over vaardigheden en competenties van de topmodule. Voor het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen betekent dit dat de generieke vaardigheden en competenties worden getoetst vanuit de module Pensioen.

In dit document vindt u de volgende informatie over het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen: de kenmerken van het examen, de toetsmatrijs en de inhoud van het examen.

1. Toelichting: Kenmerken

- In dit document vindt u onder het kopje [Kenmerken](#) meer informatie over
 - de tijdsduur,
 - het aantal examenvragen,
 - het aantal punten dat behaald kan worden,
 - de zak/slaaggrens en
 - het aantal K/B-vragen en het aantal V/C-vragen.
- De Bijzondere Examens bestaan uit twee onderdelen: een deel met K/B-vragen (kennis en begrip) en een deel met V/C-vragen (vaardigheden en competenties).
De K/B-vragen toetsen theoretische kennis, feitenkennis en inzicht in informatie. De K/B-vragen en de bijbehorende antwoorden zijn relatief kort. Er kan met deze vragen maximaal 1 punt worden behaald.
De V/C-vragen toetsen bijvoorbeeld het toepassen van kennis, het oplossen van problemen, de wijze van communiceren en het verzamelen of het beoordelen van informatie. Dit onderdeel bestaat uit een aantal casussen waarin een klantsituatie wordt geschetst. Over elke casus worden één of meerdere vragen gesteld. Per V/C-vraag kunnen maximaal 2 punten worden behaald.
- De initiële examens bestaan nog uit een derde onderdeel, namelijk professioneel gedrag (PG). In de Bijzondere Examens komt PG niet voor als een apart onderdeel. PG-toetstermen kunnen echter nog wel bevestigd worden als deze zijn gekoppeld aan een ontwikkeling. Vragen met een PG-toetsterm vallen in de Bijzondere Examens onder het onderdeel V/C. Ook voor deze vragen geldt dat er maximaal 2 punten per vraag kunnen worden behaald.

2. Toelichting: toetsmatrijs

- De Bijzondere Examens worden geconstrueerd aan de hand van een toetsmatrijs. De toetsmatrijs geeft aan in welke verhoudingen de verschillende modules en de onderdelen K/B en V/C in het examen terugkomen en welke ontwikkelingen of aanvullende stof hierbij horen. Hierbij is gebruik gemaakt van percentages die aangeven hoeveel procent van het totaal aantal te behalen punten gehaald kan worden per onderdeel.
- De percentages die in de toetsmatrijs gebruikt worden, zijn afgerond op 5%. In werkelijkheid kunnen de verhoudingen daarom een paar procent verschillen.
- De toetsmatrijs voor het Bijzondere Examen Adviseur Pensioen vindt u onder het kopje [Toetsmatrijs](#).

3. Toelichting: inhoud

De inhoud van het Bijzonder Examen bestaat enerzijds uit ontwikkelingen en anderzijds uit generieke vaardigheden en competenties.

Ontwikkelingen

- De relevante, actuele ontwikkelingen die aan bod komen in het Bijzonder Examen zijn van toepassing op de adviespraktijk binnen de betreffende beroepskwalificatie. Deze ontwikkelingen zijn niet ouder dan drie jaar.
- De ontwikkelingen in het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen worden getoetst vanuit de modules Basis, Vermogen en Pensioen.
- De ontwikkelingen worden getoetst aan de hand van één of meerdere toetstermen die aan de betreffende Wft-modules zijn gekoppeld.
- In dit document vindt u onder de kopjes *Ontwikkelingen Basis*, *Ontwikkelingen Vermogen* en *Ontwikkelingen Pensioen* een overzicht van alle ontwikkelingen en de bijbehorende toetstermen waarop de ontwikkelingen in het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen zijn gebaseerd.

Generieke vaardigheden en competenties

- De generieke vaardigheden en competenties in het Bijzonder Examen Adviseur Pensioen wordt getoetst vanuit de module Pensioen.
- De generieke vaardigheden en competenties komen terug in het Bijzonder Examen in de vorm van een casus (klantsituatie) met daarbij een aantal vragen.
- In dit document vindt u onder het kopje *Generieke vaardigheden en competenties* een overzicht van de toetstermen waarop de vragen over de aanvullende stof in dit examen worden gebaseerd.

Voor een overzicht van de eind- en toetstermen die gelden vanaf 1 april 2026 verwijzen wij u naar onze website (www.cdfd.nl/downloads).

Kenmerken

Beroepskwalificatie	: Adviseur Pensioen
Modules	: Basis, Vermogen, Pensioen
Tijdsduur	: 90 minuten
Examenvragen	: 26 vragen
Punten	: 37 punten
Zak/slaaggrens	: 68% van het maximaal te behalen aantal punten
Aantal K/B vragen	: 15 vragen (15 punten)
Aantal V/C vragen	: 11 vragen (22 punten)

Toetsmatrijs

Onderdeel	Vraagnummer	Module	Bijbehorende ontwikkelingen
Kennis en begrip	1 t/m 5 (5 punten)	Basis	<ul style="list-style-type: none"> • Basisbeurs • Buitenlandse tegoeden • Depositogaranties • Impact van technologische ontwikkelingen • Klachten- en geschillenregelingen • Schuldhulpverlening • Tegenbewijsregeling box 3 • Vergelijkingskaart • Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme • Wet toekomst pensioenen • Wettelijk minimumloon • Wijzigingsbesluit financiële markten 2023
	5 t/m 10 (5 punten)	Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiteiten lijfrenten • Beleggen in cryptofondsen • Besluit KEW/SEW/BEW • Duurzaamheidsvoorkeuren • Hoge Raad: Voorhuwelijkse onderlinge schuld wegens meerinbreng bij gezamenlijke aankoop, valt buiten huwelijksgemeenschap • Inkomstenbelasting in relatie tot vermogensadvies • Structurele RVU-drempelvrijstelling • Tegenbewijsregeling box 3 • Wtp: Lijfrentes • Wtp: Nabestaandenpensioen • Wtp: Ouderdomspensioen
	11 t/m 15 (5 punten)	Pensioen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing overwerktoeslag voor parttime werknemers • AFM-leidraden voor pensioenuitvoerders vanwege invoering Wet toekomst pensioenen • Besluit Internationale aspecten van pensioenen en stamrechten • Structurele RVU-drempelvrijstelling • Update leidraad voor pensioenadviseurs • Verjaring te betalen pensioenpremies • Verzamelbesluit pensioenen en Staffelbesluit pensioenen geactualiseerd • Vragen en antwoorden van het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen • Wtp: Nieuw pensioensysteem • Wtp: Overgangsrecht en eerbiedigende werking • Wtp: Transitiefase

Vaardigheden en competenties	16 (2 punten)	Basis	<ul style="list-style-type: none"> • Basisbeurs • Buitenlandse tegoeden • Impact van technologische ontwikkelingen • Klachten- en geschillenregelingen • Schuldhulpverlening • Tegenbewijsregeling box 3 • Vergelijkingskaart • Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme • Wettelijk minimumloon • Wijzigingsbesluit financiële markten 2023
	17 en 18 (4 punten)	Vermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Actualiteiten lijfrenten • Beleggen in cryptofondsen • Besluit KEW/SEW/BEW • Hoge Raad: Voorhuwelijkse onderlinge schuld wegens meerinbreng bij gezamenlijke aankoop, valt buiten huwelijksgemeenschap • Inkomstenbelasting in relatie tot vermogensadvies • Structurele RVU-drempelvrijstelling • Tegenbewijsregeling box 3 • Wtp: Lijfrentes • Wtp: Nabestaandenpensioen • Wtp: Ouderdompensioen
	19 t/m 23 (10 punten)	Pensioen	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing overwerktoeslag voor parttime werknemers • AFM-leidraden voor pensioenuitvoerders vanwege invoering Wet toekomst pensioenen • Besluit Internationale aspecten van pensioenen en stamrechten • Structurele RVU-drempelvrijstelling • Update leidraad voor pensioenadviseurs • Verjaring te betalen pensioenpremies • Verzamelbesluit pensioenen en Staffelbesluit pensioenen geactualiseerd • Vragen en antwoorden van het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen • Wtp: Nieuw pensioensysteem • Wtp: Overgangsrecht en eerbiedigende werking • Wtp: Transitiefase
	24 t/m 26 (6 punten)	Generieke vaardigheden en competenties Pensioen	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene kennis en vaardigheden 2a.1 t/m 2a.5, 2b.1 • Taak 1: Inventariseren van de gegevens van de klant 2c.1 t/m 2c.2, 3a.1, 3a.2 • Taak 2: Opstellen van een risicoanalyse t.b.v. het advies: 2d.1, 2e.1 t/m 2e.4, 2f.1, 2f.2, 3b.1, 3b.2, 3c.1, 3c.2 • Taak 3: Adviseren (en eventueel bemiddelen) van een passende oplossing 2g.1 t/m 2g.8, 2h.1, 3d.1 t/m 3d.6 • Taak 4: Beheren en actueel houden van het advies 2j.1 t/m 2j.5, 3f.1 t/m 3f.4, 3g.1

Ontwikkelingen Basis

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Basisbeurs	<p>Studenten in het hoger onderwijs (hbo en universiteit) ontvangen vanaf studiejaar 2023-2024 weer een basisbeurs.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkelingen op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-186.html</p>	1a.3; 3b.1; 3d.2
Buitenlandse tegoeden	<p>Gezien de aanhoudende lage rente in Nederland sparen consumenten steeds vaker bij buitenlandse banken. Consumenten zijn zich er niet altijd bewust van dat een buitenlandse spaarrekening soms extra risico's heeft, zoals onduidelijke voorwaarden, een valutarisico of het risico dat een spaartegoed niet onder het Nederlandse depositogarantiestelsel valt.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://www.dnb.nl/betrouwbare-financiele-sector/nederlandse-depositogarantie/ https://www.dnb.nl/algemeen-nieuws/statistiek/2024/buitenlandse-banktegoeden-nederlandse-huishoudens-in-twee-jaar-tijd-verdubbeld/</p> <p>Grondslag: Deze ontwikkeling betreft een trend en is relevant vanuit klantbelang.</p>	1b.8; 1b.11; 1b.14; 1b.15; 1b.20; 1b.21; 3b.1; 4a.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Depositogaranties	<p>Op 1 september 2024 zijn een aantal elementen van het Nederlandse depositogarantiestelsel (DGS) naar aanleiding van de Europese DGS-richtlijn gewijzigd.</p> <p>De relevante elementen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verlenging van de termijn voor een tijdelijk hogere dekking; - de uitbreiding van de tijdelijke hogere dekking met een aantal uitkeringen. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling op hoofdlijnen kent.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2024-206.html</p>	1b.20; 1b.21
Impact van technologische ontwikkelingen	<p>Technologische ontwikkelingen hebben steeds meer impact op het financieel advies. Dit heeft gevolgen voor regelgeving en de adviespraktijk. De relevante ontwikkelingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gewijzigde regelgeving voor de financieel dienstverlener bij geautomatiseerd advies; - de gevolgen van de nieuwe AI-verordening op financiële dienstverleners. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2024-10.html https://ondernemersplein.overheid.nl/ai-act/</p> <p>Grondslag: Deze ontwikkeling betreft een trend en is relevant vanuit klantbelang.</p>	1f.19; 1f.22; 1f.29; 1f.30; 1f.40; 3b.1; 4a.1; 4a.5

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Klachten- en geschillenregelingen	<p>Sinds 2023 is er een aantal wijzigingen geweest met betrekking tot klachten- en geschillenregelingen.</p> <p>De relevante wijzigingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kleinzakelijke ondernemers kunnen vanaf 1 oktober 2023 bij Kifid terecht met verschillende soorten klachten over hun kortlopend zakelijk krediet; - tuchtrechtelijk klachtenafwikkeling van de Klachtencommissie NVI en Kifid is vanaf 1 april 2024 bij het Kifid ondergebracht; - deelnemers met een geschil bij een pensioenfonds kunnen zich vanaf 1 januari 2024 richten tot de Stichting Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP). De GIP is opgericht in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkelingen op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://www.kifid.nl/nieuws/kifid-vanaf-oktober-2023-ook-voor-kortlopend-krediet-klachten-mkb/</p> <p>https://nvi.nl/nieuws/afwikkeling-tuchtklachten-per-1-april-2024-via-kifid</p> <p>https://pensioenfederatie.nl/pensioendeelnemer-krijgt-eigen-geschilleninstantie/</p> <p>www.geschilleninstantiepensioenfondsen.nl</p>	1f.5; 1f.21; 3c.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Schuldhelpverlening	<p>Vanaf de start van het actieplan Brede Schuldenaanpak zijn er verschillende maatregelen getroffen rond de schuldhelpverlening.</p> <p>De relevante maatregelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhelpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen (Wsnp) per 1 juli 2023. Dit heeft gevolgen voor de voorwaarden en looptijd van het wettelijke en minnelijke schuldhelpverleningstraject; - de gewijzigde Gedragscode Schuldhelpverlening per 1 juli 2024; - de introductie van Basisdienstverlening schuldhelpverlening in maart 2024; - de wijziging van tijdelijke regeling signaal betalingsachterstanden van mei 2025. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de relevante maatregelen op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-87.html</p> <p>https://vng.nl/nieuws/vanaf-1-juli-2023-is-de-aflosperiode-van-de-msnp-18-maanden</p> <p>https://www.nvvk.nl/kennisbank-detail/2025/05/20/gedragscode-schuldhelpverlening</p> <p>https://vng.nl/artikelen/elementen-basisdienstverlening</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-17636.html</p>	1a.3; 1a.11; 1a.12; 3b.1; 4a.2
Tegenbewijsregeling box 3	<p>Het kabinet wil een nieuw stelsel in box 3 invoeren op basis van het werkelijk behaalde rendement. Tot de invoering van dit nieuwe stelsel geldt er overbruggingswetgeving waarbij belastingplichtigen gebruik kunnen maken van een tegenbewijsregeling.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomstenbelasting/box-3</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-195.html</p>	1a.8; 2a.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Vergelijkingskaart	<p>Op 1 januari 2023 is de vergelijkingskaart geïntroduceerd. De vergelijkingskaart vervangt het dienstverleningsdocument (DVD).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-9903.html https://www.afm.nl/nl-nl/sector/themas/dienstverlening-aan-consumenten/klantrelatie/vergelijkingskaart</p>	1f.2; 1f.3; 2b.4; 3b.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
<p>Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme</p>	<p>Op 7 juni 2024 is een vernieuwde versie van de Algemene leidraad Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) gepubliceerd. Daarnaast zijn er enkele andere Wwft-gerelateerde ontwikkelingen. De relevante ontwikkelingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de registratie- en vergunningsplicht van cryptodienstverleners vanaf 30 december 2024; - de meldplicht voor gewaarmerkte UBO-uittreksels die autoriteiten of organisaties van de te onderzoeken organisatie ontvangen per 1 oktober 2024; - sectorstandaarden met betrekking tot cliëntonderzoek; - het vervallen van de overgangstermijn voor het opvragen van UBO-informatie bij de KvK op 1 augustus 2024; - het verbod op contante betalingen vanaf € 3.000 vanaf 1 januari 2026; - het terugdraaien van de beperking van toegang tot het UBO-register voor bepaalde partijen per 16 juli 2025. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://open.overheid.nl/documenten/5c9a55d8-a924-4fca-8f0b-3637f96b9932/file</p> <p>https://www.afm.nl/nl-nl/sector/cryptopartijen</p> <p>https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financiele-sector/ubo-register</p> <p>https://www.nvb.nl/nieuws/minder-klantimpact-door-nvb-standaarden-voor-risicogebaseerd-witwasonderzoek/</p> <p>https://www.bureauft.nl/nieuws/update-ubo-register-augustus-2024</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-262.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-189.html</p>	<p>1b.3; 2b.1; 3d.1; 4a.3; 4a.5</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Basis
Wet toekomst pensioenen	<p>De Wet toekomst pensioenen leidt vanaf 1 juli 2023 tot een herziening van het huidige pensioenstelsel onder andere met betrekking tot het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weet welke pensioenregeling standaard wordt; - weet dat dit voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen gevolgen heeft; - de verlaging van de toetredingsleeftijd kent. <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p> <p>https://wetten.overheid.nl/BWBR0020892/2026-01-01</p>	1d.18
Wettelijk minimumloon	<p>Op 1 januari 2024 is een wettelijk minimum uurloon ingevoerd in plaats van de vaste minimum maand-, week- en daglonen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-34131.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-247.html</p>	1a.3; 1d.8; 1d.9; 3b.1
Wijzigingsbesluit financiële markten 2023	<p>Het Wijzigingsbesluit financiële markten 2023 wijzigt relevante wet- en regelgeving.</p> <p>Het relevante onderdeel is de actieve schadeprovisietransparantie sinds 1 juli 2024.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2024-10.html</p> <p>https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2024/mei/actieve-provisietransparantie</p>	1f.7; 1f.11; 1f.12; 1f.19; 1f.22; 1f.29; 1f.30; 4a.1

Ontwikkelingen Vermogen

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
<p>Actualiteiten lijfrenten</p>	<p>De Rijksoverheid publiceert met enige regelmaat wetgeving, goedkeuringen en standpunten over lijfrenten die relevant zijn voor de adviespraktijk van de adviseur Vermogen. De meest relevante publicaties in de afgelopen drie jaar zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goedkeuring over toepassing hardheidsclausule bij afkoop lijfrenteverzekering voor meerderjarig invalide kind; - kennisgroepstandpunt over de aftrekbaarheid van bemiddelingskosten bij een direct ingaande lijfrente; - kennisgroepstandpunt over de toegestane einddatum overbruggingslijfrente; - kennisgroepstandpunt over het omzetten van een al ingegane oudedagslijfrente in een uitgestelde oudedagslijfrente; - gelijkrekken van de uiterste ingangsdatum van een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening en lijfrentebeleggingsrecht; - aanpassing van de wettelijke termijn waarbinnen een lijfrenteverzekering, lijfrenterekening of lijfrentebeleggingsrecht moet ingaan; - verrekening van pensioenrechten door ex-samenwoners. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2023/02/22/mededeling-over-toepassen-hardheidsclausule</p> <p>https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/publicaties/kg070202321-bemiddelingskosten-bij-een-direct-ingaande-lijfrente/</p> <p>https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/publicaties/kg070202312-toegestane-einddatum-overbruggingslijfrente/</p> <p>https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/publicaties/kg07020252-omzetten-al-ingegane-oudedagslijfrente-in-een-uitgestelde-oudedagslijfrente/</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-431.html</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/verzamelbesluit-lijfrenten-en-andere-periodieke-uitkeringen-van-21-januari-2025/</p>	<p>1b.2; 1b.10; 1m.1; 1m.6; 1n.1; 1n.2; 1o.1; 1o.2; 2h.1; 3c.3</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Beleggen in cryptofondsen	<p>Een toenemend aantal beleggingsinstellingen biedt cryptofondsen aan in de vorm van een beleggingsfonds. Met de opkomst van cryptofondsen wordt indirect handelen in crypto's een stuk toegankelijker en makkelijker. De adviseur Vermogen kan binnen het Nationaal Regime adviseren over deze cryptofondsen. De adviseur Vermogen adviseert niet over directe beleggingen in crypto's.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat op hoofdlijnen weet wat crypto's zijn en welke specifieke risico's aan beleggen in crypto's verbonden zijn. Van de kandidaat wordt niet verwacht dat hij de techniek achter crypto's kent.</p>	1b.13; 1b.15; 1b.16; 1e.2; 1g.1; 1l.3; 1o.1; 2f.1; 2h.2
Besluit KEW/SEW/BEW	<p>Het besluit over de kapitaalverzekering eigen woning (KEW)/spaarrekening eigen woning (SEW)/beleggingsrekening eigen woning (BEW) en vóór 2001 bestaande kapitaalverzekeringen in box 3, is op 16 maart 2023 uitgebreid met twee goedkeuringen. De goedkeuringen gaan over de aflossing van de eigenwoningsschuld met de verkoopopbrengst vóórdat de KEW/SEW/BEW tot uitkering is gekomen en over de situatie dat de rekeninghouder van een SEW of eigenaar van een BEW tijdens de looptijd geen eigenwoningsschuld heeft. Gebruikmaking van de goedkeuring betekent dat het vervreemdingssaldo en de eigenwoningreserve herrekening moeten worden.</p> <p>Op 5 juli 2024 is het besluit vervangen door het Verzamelbesluit kapitaalverzekeringen, SEW en BEW waarbij alleen de al langer bestaande goedkeuring voor het overschrijden van de bandbreedte 1:10 als gevolg van een gewijzigde gekoppelde leenrente is uitgebreid.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen. Er wordt niet verwacht dat de kandidaat de eventuele herrekening van het vervreemdingssaldo en de eigenwoningreserve kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-8905.html https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-22825.html</p>	1m.1; 1o.1; 2g.2; 2g.3; 2h.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Duurzaamheidsvoorkeuren	<p>In augustus 2022 is de gedelegeerde verordening MiFID II aangepast. Bij adviesbeleggen of beheerd beleggen moeten beleggingsondernemingen sindsdien duurzaamheidsvoorkeuren van een klant meenemen bij het afnemen van de geschiktheidstoets. Sinds 2023 moet met gebruik van verplichte templates aanvullende productinformatie worden verstrekt over de duurzaamheidskenmerken. Hierbij moet rekening worden gehouden met de vereisten uit de SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-350.pdf https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ESMA35-43-3172_Guidelines_on_certain_aspects_of_the_MiFID_II_suitability_requirements_NL.pdf (alleen richtsnoeren 16, 26 t/m 29, 57, 73, 81 t/m 84, 88, 106 en 111)</p>	1b.16; 1d.5; 1g.8; 1l.1; 1l.2; 1m.11
Hoge Raad: Voorhuwelijkse onderlinge schuld wegens meerinbreng bij gezamenlijke aankoop, valt buiten huwelijks-gemeenschap	<p>Op 21 maart 2025 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat een onderlinge schuld tussen partners die vóór het huwelijk is ontstaan wegens meerinbreng van een partner bij de gezamenlijke aankoop van een goed, niet in de gemeenschap van goederen valt bij het sluiten van een huwelijk tussen de partners. Met deze uitspraak wijkt de Hoge Raad af van de uitwerking in deze situatie volgens de letter van de wet (Art. 1:94 lid 7 BW).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen bij het vaststellen van de financiële positie als onderdeel van het klantprofiel.</p> <p>Bron: https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2025:436</p>	1b.5; 1d.2; 1m.8; 2c.1; 2d.1; 2d.2; 2g.5; 2g.10; 3a.1; 3a.2
Inkomstenbelasting in relatie tot vermogensadvies	<p>De politiek wijzigt regelmatig de fiscale regels die opgenomen zijn in de Wet IB 2001, wat van invloed kan zijn op het advies van de adviseur Vermogen. Naast fiscale wijzigingen die eventueel als een aparte ontwikkeling zijn opgenomen, zijn de meest relevante wijzigingen in de afgelopen drie jaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanpassing inkomensbegrip en afbouw algemene heffingskorting; - verlaging MKB-winstvrijstelling; - uitfasering belastingvoordeel groen sparen/beleggen. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2022-532.html https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-499.html https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-444.html</p>	1e.2; 1m.2; 2d.1; 2d.2; 2g.2; 2g.5

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Structurele RVU-drempelvrijstelling	<p>Op 31 december 2025 eindigde de tijdelijke RVU-drempelvrijstelling (Regeling voor Vervroegd Uittreden). Vanaf 1 januari 2026 is hiervoor een structurele RVU-drempelvrijstelling in de Wet LB 1964 opgenomen, die alleen bedoeld is voor werknemers met zware beroepen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan uitleggen. De adviseur Vermogen adviseert geen werkgevers en hoeft daarom een eventuele pseudo-eindheffing niet te kunnen berekenen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-444.html (Artikel 32 ba Wet op de loonbelasting 1964)</p>	1b.1; 1e.2; 2g.5; 2h.1; 2i.2; 3b.4; 3b.5; 3c.3; 3d.2
Tegenbewijsregeling box 3	<p>Het kabinet wil een nieuw stelsel in box 3 invoeren op basis van het werkelijk behaalde rendement. Tot de invoering van dit nieuwe stelsel geldt er overbruggingswetgeving waarbij belastingplichtigen gebruik kunnen maken van de tegenbewijsregeling (Afdeling 5.6 Wet IB 2001). Vanaf het belastingjaar 2025 is de tegenbewijsregeling in de belastingaangifte opgenomen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de functie van de tegenbewijsregeling kan uitleggen en weet hoe hij op basis van de tegenbewijsregeling het werkelijk rendement berekent van box 3 bezittingen waarover de adviseur Vermogen in de gemiddelde adviespraktijk adviseert (spaargeld en beleggingsfondsen). Voor het berekenen van het werkelijk rendement van overige bezittingen zoals crypto's, onroerende zaken, vorderingen en schulden, verwijst de adviseur Vermogen door naar een specialist.</p> <p>Afbakening: het (aanvullend) rechtsherstel voor eerdere jaren behoort niet tot deze ontwikkeling.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-195.html</p>	1e.2; 1m.2; 2d.1; 2d.2; 2g.2; 2g.5; 4b.3

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
Wtp: Lijfrentes	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Een aantal onderdelen van de wet heeft een andere inwerkingtredingsdatum. Voor lijfrentes heeft dit gevolgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de berekening van de jaarruimte; - de berekening van de reserveringsruimte; - de maximale leeftijd waarop gebruik gemaakt kan worden van de jaar- en reserveringsruimte; - de minimale duur van een oudedagslijfrente die ingaat na de AOW-leeftijd. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html https://kennisgroepen.belastingdienst.nl/publicaties/kg07020243-vragen-en-antwoorden-over-de-jaarruimteberekening-en-de-opbouw-van-pensioenaanspraken/</p>	1b.1; 1m.1; 1m.6; 2g.2; 2g.5; 2h.1; 3b.4
Wtp: Nabestaandenpensioen	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Een aantal onderdelen van de wet heeft een andere inwerkingtredingsdatum. Voor het nabestaandenpensioen heeft dit gevolgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het partnerbegrip en de voorwaarden waaraan een gezamenlijke huishouding moet voldoen; - de maximale leeftijd waarop een wezenpensioen wordt uitgekeerd; - de vaststelling van de hoogte van het nabestaandenpensioen; - de tijdelijke voortzetting ervan en de mogelijkheden/gevolgen van uitruil na een ontslag; - opgebouwde aanspraken op het nabestaandenpensioen. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p>	1b.3; 1e.2; 1m.12; 1n.8; 1o.3; 2d.3; 2g.5; 2g.6; 2h.1; 2i.2; 3b.3; 3d.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Vermogen
<p>Wtp: Ouderdomspensioen</p>	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen in werking getreden. Een aantal onderdelen van de wet heeft een andere inwerkingtredingsdatum. Voor het ouderdomspensioen heeft dit gevolgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de soorten pensioenovereenkomsten waarbinnen een deelnemer ouderdomspensioen kan opbouwen; - het vaststellen van de pensioenpremie; - de mogelijkheid van inhaalruimte in de pensioenregeling voor een deelnemer; - de minimale datum waarop het ouderdomspensioen in mag gaan; - de wijze waarop een deelnemer verplicht over zijn pensioenregeling moet worden geïnformeerd; - opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Afbakening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kandidaten weten dat ook opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen kunnen wijzigen. - Kandidaten kennen de kenmerken van de verschillende pensioenovereenkomsten, voor zover relevant als onderdeel van een vermogensadvies. - Tijdelijke mogelijkheid verhogen maximale premie voor compensatie hoort niet tot de ontwikkeling. <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va-25-003-v250314/</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-6142.html</p>	<p>1b.1; 1e.2; 1m.12; 1n.8; 1o.3; 2d.3; 2g.5; 2h.1; 3b.3; 3d.2</p>

Ontwikkelingen Pensioen

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
<p>Aanpassing overwerktoeslag voor parttime werknemers</p>	<p>Het Europese Hof van Justitie heeft op 29 juli 2024 een uitspraak gedaan die gevolgen heeft voor parttime werknemers in Nederland. Volgens het Hof hebben parttimers recht op een overwerktoeslag zodra zij meer uren werken dan hun contractuele arbeidsduur, ongeacht of zij daarmee het aantal uren van een fulltime aanstelling bereiken. Afhankelijk van het pensioenreglement kan de vergoeding van zowel meeruren als van overwerk tot het pensioengevend salaris behoren. Dit geldt zowel voor het uurloon als voor de toeslag(en). Een nabetaling over het verleden is ook pensioengevend loon.</p> <p>Het betreft de uitspraak dat als een parttimer meer uren werkt, hij recht heeft op pensioenopbouw. Als een fulltimer overuren werkt dan is er geen hogere pensioenopbouw. Er is impact op de franchise en de parttime percentages moeten worden aangepast.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en de werkgever op dit gebied kan informeren en begeleiden.</p> <p>Bron: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX:62022CJ0184 https://www.pfzw.nl/sociale-partners/actueel/archief/europese-uitspraak-over-meeruren-en-overwerk.html</p>	<p>1g.2; 1h.3; 1h.7; 1h.13; 2e.1; 2g.8; 2h.1; 2j.2; 2j.3; 3a.1</p>
<p>AFM-leidraden voor pensioenuitvoerders vanwege invoering Wet toekomst pensioenen</p>	<p>De Wet toekomst pensioenen brengt voor pensioenuitvoerders een aantal verplichtingen met zich mee. Enkele verplichtingen zijn geformuleerd als open normen. Om pensioenuitvoerders richting en duidelijkheid te geven bij de invulling hiervan, heeft de AFM enkele leidraden uitgebracht. Het gaat om de leidraad keuzebegeleiding, de leidraad communicatieplan en de leidraad opdrachtbevestiging.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent (leidraden communicatieplan en leidraad opdrachtbevestiging) en zowel kent als kan toepassen (leidraad keuzebegeleiding).</p> <p>Bron: https://www.afm.nl/nl/sector/pensioenuitvoerders/publicaties/leidraden-en-beleidsregels</p>	<p>1c.6; 1c.7; 2a.5; 2f.1; 2j.5; 3d.2; 3f.1; 3f.3</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Besluit Internationale aspecten van pensioenen en stamrechten	<p>Op 21 maart 2024 is het Besluit Internationale aspecten van pensioenen en stamrechten gewijzigd. De wijziging betreft het vervallen van twee voorwaarden bij internationale waardeoverdrachten van pensioenkapitaal binnen de EU, de EER of Zwitserland. Het betreft de voorwaarden dat het andere land geen ruimere afkoopmogelijkheden mag hebben dan Nederland en dat de buitenlandse pensioenuitvoerder aansprakelijkheid aanvaardt voor belasting en revisierente.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling en bijlage IV van het besluit op hoofdlijnen kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-10467.html</p>	1g.4; 1g.13; 1h.4; 3d.2; 3f.1
Structurele RVU-drempelvrijstelling	<p>Op 31 december 2025 eindigde de tijdelijke RVU-drempelvrijstelling (Regeling voor Vervroegd Uittreden). Vanaf 1 januari 2026 is hiervoor een structurele RVU-drempelvrijstelling in de Wet LB 1964 opgenomen, die alleen bedoeld is voor werknemers met zware beroepen.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat deze ontwikkeling kent en kan toepassen. De adviseur Pensioen adviseert werkgevers en dient dus op de hoogte te zijn van de (on)mogelijkheden van de nieuwe vrijstellingsregeling inclusief de eventueel te betalen gewijzigde pseudo eindheffing.</p> <p>Bron: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-444.html (Artikel 32 ba Wet op de loonbelasting 1964)</p>	1e.2; 1g.5; 1h.5; 1h.6; 2c.1; 2f.2; 2g.5; 2g.8
Update leidraad voor pensioenadviseurs	<p>In 2023 heeft de AFM een update gepubliceerd van de Leidraad tweedepijlerpensioenadvies uit 2018. Vanwege de invoering van de Wet toekomst pensioenen en de pensioentransitie is de leidraad geactualiseerd en aangevuld (versie augustus 2023). Er is tevens een tijdelijke bijlage toegevoegd aan de leidraad. Deze gaat in op aanvullende thema's binnen de transitiefase. Zoals wel of niet kiezen voor eerbiedigende werking van de premiestaffel en eventuele compensatie.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron: https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2023/september/tb-update-leidraad-advies</p>	1c.12; 1d.5; 1e.7; 2c.1; 2c.2; 2e.2; 2f.2; 2g.1; 2g.8; 2j.5; 3a.1; 3a.2; 3d.1; 3d.2; 3d.3; 3d.4; 3f.2

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Verjaring te betalen pensioenpremies	<p>De Hoge Raad heeft arrest gewezen (ECLI:NL:HR:2025:423) over verjaring van met terugwerkende kracht te betalen pensioenpremies.</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de gevolgen kent van de met terugwerkende kracht verplichtgestelde deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds en de daarbij behorende verjaringstermijn en verschuldigheid en opeisbaarheid van de premievordering. Dit arrest dient mede gezien te worden in het licht van de invoering van nieuwe SBI-codes als ook de hernieuwde aandacht van pensioenfondsen voor verplichtstelling als gevolg van de transitiefase.</p> <p>Bron: https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:HR:2025:423</p>	1c.5; 1h.13; 1i.1; 1i.11; 2e.1; 2e.2; 2f.2; 3a.1

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
<p>Verzamelbesluit pensioenen en Staffelbesluit pensioenen geactualiseerd</p>	<p>In verband met de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen is vanaf 1 juli 2023 het Verzamelbesluit pensioenen uit 2018 geactualiseerd en samengevoegd met het Klein verzamelbesluit pensioenen uit 2020 (nr. 2023-13641). Een groot aantal eerdere goedkeuringen is vervallen vanwege codificatie. Bepaalde onderdelen hebben hun belang verloren en sommige onderdelen zijn verduidelijkt.</p> <p>Nieuw is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderdeel 3.7: Aanwijzing regelingen die na door DNB of AFM opgelegde maatregelen of op grond van een rechterlijke uitspraak moeten worden aangepast aan de Pensioenwet; - onderdeel 3.8: Aanwijzing pensioenregelingen in verband met overgang naar nieuw pensioenstelsel van twee afzonderlijke delen op verschillende momenten. <p>Het Verzamelbesluit pensioenen is gewijzigd in het besluit van 6 februari 2025 (nr. 2025-2109). In het Verzamelbesluit pensioenen is met terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2023 een nieuw onderdeel 6 ingevoegd. In het ingevoegde onderdeel 6 is een verruiming van de goedkeuring opgenomen met betrekking tot de premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid.</p> <p>Het Staffelbesluit pensioenen is geactualiseerd in verband met de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen per 1 juli 2023.</p> <p>Relevante wijzigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het verdwijnen van de event-toets indien oude pensioenen worden ingevaren (nr.2023-13825); - de premiestaffels zijn berekend op basis van de meest actuele overlevingstafels (nr.2023-13825); - de premiestafel voor de leeftijdsklasse 20 tot en met 24 is onder voorwaarden toegestaan voor de werknemer van 18 en 19 jaar (nr.2023-20266); - in de premiestaffels zijn nieuwe leeftijdsklassen toegevoegd met eigen premiepercentages (nr.2024-10674). <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-18570.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-18466.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-25923.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-19889.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-5878.html</p>	<p>1e.2; 1g.5; 1g.8; 1h.12; 1h.13; 1h.22; 1j.20; 2g.6; 2g.8; 2j.5</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
<p>Vragen en antwoorden van het Centraal Aanspreekpunt Pensioenen</p>	<p>Het Centraal Aanspreekpunt Pensioen heeft in verband met de invoering van de Wtp een aantal voor de praktijk relevante vragen beantwoord. Het gaat om de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indexatie ingegaan partner- en wezenpensioen bij overlijden voor de pensioendatum: op welke wijze kan vaste indexatie van een ingegaan partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum en een ingegaan wezenpensioen onder de werking van de Wtp worden vormgegeven (V&A 25-001)? - fiscale mogelijkheden invoeren nieuwe premieregeling met progressieve premiestaffel: na het invoeren van de Wtp is het alleen nog mogelijk om een nieuwe premieregeling overeen te komen met een leeftijdsafhankelijke progressieve premiestaffel indien sprake is van een vrijwillige pensioenregeling (V&A 25-002). - saldomethode pensioenuitkeringen zonder fiscale faciliteit opgebouwd in buitenland: hHoe werkt de zogenoemde saldome- thode in geval van een werknemer die in Nederland woont en pensioen geniet van een Nederlandse pensioenuitvoerder indien dat pensioen gedeeltelijk zonder tegemoetkoming in het buiten- land is opgebouwd (V&A 08-002)? - moet een pensioenregeling met premiestaffels die doorlopen tot vijf jaar na het bereiken van de AOW-leeftijd aangepast worden aan het gewijzigde Staffelbesluit pensioenen (V&A 25-004)? <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va-25-001-v250127/</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va-25-002-v250127/</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va-08-002-v250827/</p> <p>https://centraalaanspreekpuntpensioenen.belastingdienst.nl/publicaties/va-25-004-v250904/</p>	<p>1i.5; 2h.1; 2g.5; 3d.3</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Wtp: Nieuw pensioensysteem	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in werking getreden. Voor het advies betekent dit dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitsluitend nog pensioenopbouw kan plaatsvinden binnen drie soorten premieovereenkomsten, met verschillende kenmerken; - het vaststellen van de totale pensioenpremie van de pensioenregeling wijzigt; - de wettelijke deelnameleeftijd in de pensioenregeling is verlaagd naar 18 jaar; - er een aanpassingsmechanisme is die de fiscale premieruimte wijzigt in de toekomst; - de wachttijd in de pensioenregeling verdwijnt en de drempelperiode wijzigt; - het deelnemingsjarenpensioen verdwijnt; - de wijze van opbouwen van nettopensioen wijzigt; - er nu een wettelijke termijn is voor aankoop van pensioenuitkeringen; - inhaal en inkoop van niet gebruikte pensioenruimte wijzigt; - de pensioenuitvoerder dient te beschikken over een klachten- en geschillenprocedure en dient aangesloten te zijn bij een geschilleninstantie. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p> <p>https://wetten.overheid.nl/BWBR0020892/2026-01-01/0</p>	<p>1a.4; 1e.2; 1f.2; 1f.5; 1g.5; 1g.8; 1g.13; 1h.3; 1h.12; 1h.13; 1h.16; 1i.5; 1i.10; 2g.5; 2g.6; 2g.8; 2j.4; 2j.5; 3b.2; 3d.1; 3d.2; 3d.3; 3f.2</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
<p>Wtp: Overgangsrecht en eerbiedigende werking</p>	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in werking getreden. Invoering van de Wtp betekent dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestaande pensioenregelingen tot een bepaalde datum mogen worden voortgezet en gewijzigd met behoud van overgangsrecht; - bepaalde pensioenregelingen ook na de overgangsperiode nog voortgezet mogen worden; - premievrije voortzetting vanwege arbeidsongeschiktheid onder voorwaarden mogelijk is op basis van overgangsrecht; - er een wettelijke fiscale staffel voor premierregelingen is die vallen onder het overgangsrecht; - er keuzemogelijkheden zijn voor de werkgever na keuze voor eerbiedigende werking. <p>Ook ingegane pre-, overbruggings- en wezenpensioenen voldoen nu fiscaal aan de Wtp (nr. 2025-10544) (voorbehoud: besluit vervalt wanneer het wordt gecodificeerd door wetgeving per 1 januari 2026).</p> <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen. Besluit nr. 2025-10544 hoeft de kandidaat alleen te kennen.</p> <p>Op de site werkenaanonspensioen.nl worden regelmatig vragen en antwoorden over (de overgang naar) het nieuwe pensioenstelsel gepubliceerd. Deze vormen een voor de (advies)praktijk waardevolle toelichting op de bovengenoemde actuele ontwikkelingen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p> <p>https://wetten.overheid.nl/BWBR0020892/2026-01-01/0</p> <p>https://www.werkenaanonspensioen.nl/documenten/publicaties/2023/12/21/vragen-en-antwoorden-voor-pensioenfondsen-verzekeraars-en-ppis</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-13021.html</p>	<p>1g.1; 1g.6; 1g.8; 1g.13; 1h.5; 1h.8; 1h.10; 1h.13; 1h.17; 1h.20; 1i.4; 2c.1; 2f.2; 2g.6; 2g.8; 2j.4; 2j.5; 3a.1; 3d.2; 3d.5; 3f.2</p>

Ontwikkeling	Toelichting	Toetsterm(en) Pensioen
Wtp: Transitiefase	<p>Vanaf 1 juli 2023 is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) in werking getreden. Invoering van de Wtp betekent dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veel werkgevers een transitieplan moeten opstellen; - de pensioenuitvoerder een implementatieplan moet opstellen, inclusief een communicatieplan; - compensatie van groepen deelnemers plaats kan gaan vinden; - er een verlengde transitieperiode is, die eenvoudiger is bij te stellen; - het bestaande vrijstellings- en boetebesluit wordt aangepast i.v.m. overgangsrecht gedurende de transitieperiode; - er een Verzamelbesluit Pensioentransitie is met als doel de uitvoering van de pensioentransitie te verbeteren. <p>Er wordt verwacht dat de kandidaat de ontwikkeling kent en kan toepassen. Tevens dient de kandidaat zich te realiseren dat de termijnen bij pensioenuitvoerders anders (kunnen) liggen dan de wettelijke termijnen en dat deze verschillen per uitvoerder. Afbakening: de kandidaat moet het implementatieplan en het communicatieplan kunnen interpreteren en uitleggen.</p> <p>Bron:</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-216.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-218.html</p> <p>https://wetten.overheid.nl/BWBR0020892/2026-01-01/0</p> <p>https://www.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-154.html</p> <p>https://wetten.overheid.nl/BWBR0012094/2026-01-01</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-15094.pdf</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-423.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-422.html</p> <p>https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2025-439.html</p>	<p>1g.3; 1g.6; 1h.3; 1h.13; 2a.4; 2a.5; 2e.4; 2g.8; 2j.2; 2j.4; 2j.5; 3d.1</p>

Generieke vaardigheden en competenties

Taak	Inhoud	Toetsterm(en) Pensioen
0	Algemene kennis en vaardigheden	2a.1 t/m 2a.5, 2b.1
1	Inventariseren van de gegevens van de klant	2c.1 t/m 2c.2, 3a.1, 3a.2
2	Opstellen van een risicoanalyse t.b.v. het advies	2e.1 t/m 2e.4, 2f.1, 2f.2, 3b.1, 3b.2, 3c.1, 3c.2
3	Adviseren (en eventueel bemiddelen) van een passende oplossing	2g.1 t/m 2g.8, 2h.1, 3d.1 t/m 3d.6, 3e.1, 3e.2
4	Beheren en actueel houden van het advies	2j.1 t/m 2j.5, 3f.1 t/m 3f.4, 3g.1

Dit document is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De verstrekte informatie is uitsluitend indicatief en kan op ieder moment zonder verdere aankondiging worden gewijzigd.